

بخش دولتی تهران اندازه ۱۵ استان برق مصرف می کند

مهدی عبدالملکی
مدیر گروه اقتصاد

این روزها گرما به اوج خود رسیده و مصرف برق نیز همه سقف های قبلی خود را زده و رکورد شکسته است. در حالی همه ما زیر باد خنک کولرهای خانگی یا اداره و مغازه گذر عمر را به تماشا نشسته ایم، در بخش صنعتی قطعی های زیاد برق ضرر و زیان هنگفتی را به تولید کشور زده و بعضاً شاید هم موجب بیکار شدن کارگرهایی نیز در واحدهای خرد کارگاهی شده است. کارشناسان اقتصادی دلیل اصلی این ناترازی را بی توجهی و نادیده گرفتن «اقتصاد برق» می دانند. به گفته آنان، ساختار فعلی صنعت برق کشور به خاطر مشکلاتی از قبیل سازوکار ناکارآمد قیمت گذاری برق، عدم شفافیت در ساختارهای اقتصادی و عدم ایجاد فضای رقابتی، منجر به کاهش سرمایه گذاری بخش خصوصی در این صنعت و در نتیجه، پیشی گرفتن تقاضای برق از تولید آن به خصوص در فصل گرم سال شده است. این بی توجهی به اقتصاد برق باعث شده کمتر کسی به موضوع کاهش و مدیریت مصرف توجهی کند. شاهد تاسف بار آن، تعداد بعضاً ۳۰ تا ۴۰ لامپ روشنی است که وسط روز در هر مغازه ای از مهم ترین خیابان کشور یعنی خیابان جمهوری اسلامی (از لوسترفروشی های لاله زار گرفته تا واحدهای تجاری از میدان جمهوری تا میدان بهارستان) دیده می شود. البته این موضوع فقط به واحدهای تجاری منصرف نمانده، یکی از این بخش های قابل تأمل در مصرف برق، بخش عمومی شهر تهران است، بخشی که مصرف آن از مصرف ۱۵ استان بیشتر است.

سهم ۲۶ درصدی بخش دولتی و عمومی از مصرف برق تهران

نگاهی به آمارنامه شهر تهران موارد قابل تأملی را نشان می دهد. براساس این آمارها، مصرف کل برق شهر تهران (پایتخت) از حدود ۱۵ هزار و ۵۰۰ مگاوات در سال ۱۳۸۴ تا رشد ۵۸ درصدی به ۲۴ هزار و ۴۰۰ مگاوات در سال ۱۴۰۲ رسیده است. این آمار نشان می دهد طی این مدت، بالاترین مقدار مصرف برق تهران مربوط به بخش خانگی با ۳۶٫۸ درصد، بخش عمومی با ۲۵ تا ۲۶ درصد، بخش تجاری با ۲۲ درصد، بخش صنعت و معدن با ۱۰ درصد، بخش کشاورزی با ۵ درصد و بخش روشنائی معابر با ۱٫۱ درصد بوده است. آنطور که توضیح داده شد، مساله اصلی این گزارش سهم بالای مصرف بخش عمومی در پایتخت است اما بخش عمومی در مصرف برق شامل چه مصرفی است؟ نگاهی به تقسیم بندی های جدول تعرفه های وزارت نیرو نشان می دهد این وزارتخانه مصارف بخش عمومی را شامل نهاد های دولتی و وزارتخانه ها، نهادهای انقلابی و حاکمیتی، نهاد های نظامی، مجلس و مراکز وابسته به آن، بیمارستان ها و درمانگاه ها، فضای سبز شهری، مراکز فرهنگی، مساجد و حسینیه ها، حوزه های علمیه، سازمان فنی و حرفه ای و هلال احمر، آرامگاه ها و گورستان ها، صداوسیما، دانشگاه ها، مدارس و مراکز آموزشی و خوابگاه های دانشجویی و... می داند. مساله فقط تبدیل بخش عمومی به دومین مصرف کننده بزرگ برق شهر تهران نیست، مساله قابل تأمل اینکه بررسی داده های مصرف شهر تهران نشان می دهد در حالی کل مصرف برق تهران طی سال های ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۲ رشد ۵۸ درصد و مصارف بخش خانگی رشد ۳۷ درصدی داشته است، اما در همین مدت مصرف برق بخش عمومی رشد ۷۹ درصدی، مصرف بخش تجاری رشد ۱۲۳ درصد، مصرف بخش روشنائی معابر کاهش ۲۵ درصدی و مصرف بخش صنعت و معدن کاهش ۷ درصدی داشته است. بخش شیایان توجه ما جزا، تغییرات سهم بخش های مختلف از کل مصارف شهر تهران است. براساس داده ها، در حالی طی سال های ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۲ سهم بخش خانگی از ۴۲٫۴ درصد کاهش یافته و به ۳۶٫۸ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده، اما در همین مدت سهم بخش عمومی از ۲۲ تا ۲۵ درصد به ۲۶ درصد رسیده است. در همین مدت رشد مصرف بخش تجاری نیز جالب توجه است. سهم این بخش از ۱۵ تا ۱۶ درصد در سال های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ به ۲۲ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده است. برخلاف دو بخش مذکور، سهم بخش صنعت و معدن نیز همچون بخش خانگی روند کاهشی را تجربه کرده و از ۱۷ درصد در دهه ۱۳۸۰ به ۱۰ تا ۱۱ درصد در دو سال اخیر رسیده است. سهم روشنائی و معابر نیز طی این مدت از ۲٫۲ درصد در دهه ۸۰ به ۱٫۱ درصد کاهش یافته است.

میانگین مصرف بخش عمومی کشور ۹ درصد

برخلاف تهران که به واسطه تجمع و تمرکز نهاد های دولتی، وزارتخانه ها، مراکز آموزشی و درمانی و نهادهای حاکمیتی و عمومی، حدود ۲۶ درصد برق آن را بخش عمومی مصرف می کند، در کل کشور به طور میانگین حدود ۹ درصد از برق مصرفی کشور مربوط به مصارف بخش عمومی بوده است. این آمارها نشان می دهد سهم بخش عمومی از کل مصارف کشور از سال ۱۳۷۳ تا ۱۴۰۲ به جز سال های ۱۳۷۸ تا ۱۳۹۸ که حول و حوش ۱۲ درصد بوده، در مابقی سال ها همان حوالی ۹ درصد نوسان داشته است. طبق این داده ها در کل ذیل نظارت دولت تست کند.

کشور، بالاترین سهم از مصارف برق مربوط به بخش صنعتی با ۳۶٫۳ درصد، پس از آن، مصارف بخش خانگی با ۳۱٫۴ درصد، بخش کشاورزی با ۱۴٫۲ درصد، بخش عمومی با ۹،۹ بخش تجاری با ۷ تا ۸ درصد و در نهایت بخش روشنائی معابر با حول و حوش ۱٫۵ درصد است. این آمارها نشان می دهد سهم بخش خانگی از ۳۵ درصد در دهه ۸۰ به ۳۱ درصد تقلیل یافته، سهم بخش صنعت از ۳۲ درصد به ۳۶ درصد رسیده، سهم بخش عمومی در همان ۹ درصد نوسان داشته، سهم بخش کشاورزی از ۸ به ۱۴ درصد رسیده، سهم بخش تجاری از ۶ تا ۸ درصد در نوسان بوده و سهم بخش روشنائی معابر از ۳ درصد به ۱٫۵ درصد رسیده است.

مصرف بخش عمومی تهران بیشتر از مصارف ۱۵ استان

پرواضح است در اینجا قصد سفید شویی مصارف بی رویه بخش های دیگر از جمله بخش خانگی نیستیم. اما موضوع از این منظر حائز اهمیت است که اگر سیاست گذاری دولت در کاهش قطعی های برق بدون تعطیلی کشور در بخش عمومی می خواهد به اهداف خود برسد باید نسبت به مصارف تک تک بخش های حساسیت داشته باشد. به عبارتی هر زمانی که از مصارف بالای برق صحبت شده عمدتاً انگشت اشاره به سمت مصارف خانگی نشانه رفته است، این در حالی است که در کنار بخش صنعتی، بخش عمومی و تجاری نیز سهم بالایی در مصرف برق کشور دارند. مقایسه برق مصرفی سالانه بخش عمومی شهر تهران نکته جالب توجه دیگری نیز دارد. براساس آمارها، در حالی مصرف برق یک ساله بخش عمومی پایتخت حدود شش میلیون و ۱۰۰ مگاوات بوده که این مقدار در ۱۵ استان کمتر از آن است. این استان ها شامل استان قزوین حدود پنج میلیون و ۶۲۲ مگاوات، زنجان نزدیک به پنج میلیون مگاوات، همدان حدود ۲٫۸ میلیون مگاوات، قم حدود ۲٫۴ میلیون مگاوات، گلستان ۴٫۳ میلیون مگاوات، لرستان ۴٫۲ میلیون مگاوات، کرمانشاه حدود چهار میلیون مگاوات، سمنان ۳٫۸ میلیون مگاوات، کردستان حدود سه میلیون مگاوات، چهارمحال و بختیاری ۲٫۵ میلیون مگاوات، خراسان شمالی ۲٫۴ میلیون مگاوات، اردبیل ۲٫۳ میلیون مگاوات، کهگیلویه و بویر احمد حدود دو میلیون مگاوات، خراسان جنوبی ۱٫۹ میلیون مگاوات و ایلام حدود ۱٫۸ میلیون مگاوات بوده است. توجه داشته باشیم استانی همچون قزوین یکی از استان های صنعتی است و بالا بودن مصارف بخش عمومی شهر تهران از کل مصارف این استان حائز اهمیت است. قم، سمنان و زنجان نیز در رتبه های بعدی سهمی در صنعت کشور دارند، استان هایی که کل مصارف بخش همه بخش های اقتصادی آنها کمتر از مصرف برق بخش عمومی شهر تهران بوده است.

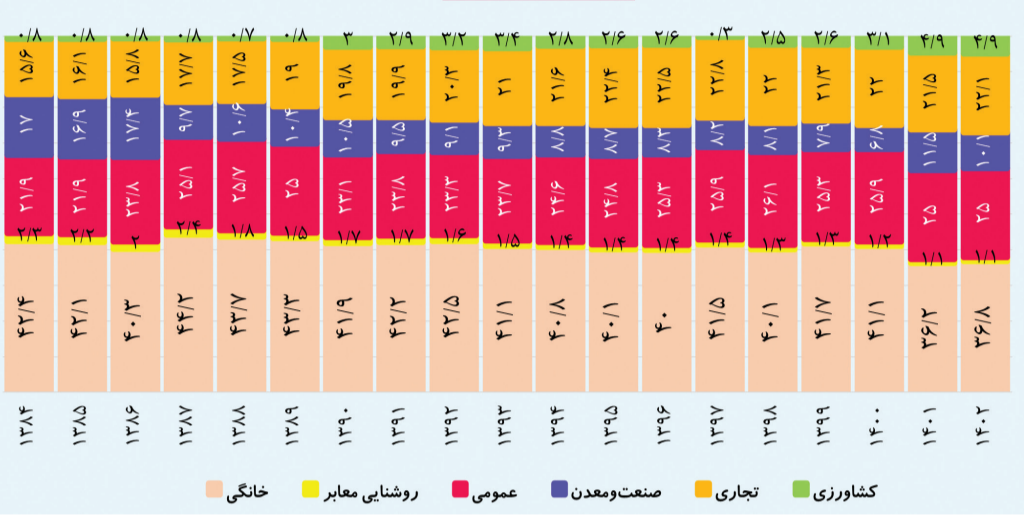
بی توجهی به اقتصاد برق؛ عامل اصلی ناترازی

در دهه اخیر مشکلات اقتصادی در زمینه سرمایه گذاری در صنعت نیروگاهی موجب عدم تناسب میان رشد تولید برق نسبت به افزایش فزاینده مصرف آن و ایجاد چالش های فراوان برای صنعت برق شده است. صنعت برق در تامین منابع مالی برای خروج از این چالش ها با مشکلات گسترده ای از قبیل عدم سرمایه گذاری بخش خصوصی به دلیل نظام ناکارآمد قیمت گذاری برق مواجه است. شیوه تعرفه گذاری برق از منظر مدیریت مصرف و همچنین رعایت عدالت در توزیع بارانه های انرژی، دارای اهمیت است. شاخص شدت انرژی در ایران بالاتر از میانگین جهانی است که به معنی سهم بالای مصرف انرژی در مصارف غیرمولد و همچنین بهره وری پایین در بخش های مولد است. بنابراین می توان گفت بهینه سازی مصرف انرژی در ایران از جمله اولویت های بخش انرژی کشور است، یکی از مسائلی که تاثیر مستقیم بر الگوی مصرف انرژی دارد، نحوه تخصیص بارانه به مصرف کنندگان انرژی است. با توجه به اینکه قیمت انواع حامل های انرژی در ایران مشمول بارانه انرژی است همواره افرادی که مصرف بیشتر داشته باشند از بارانه بیشتری برخوردار می شوند. این مساله طرح های مدیریت مصرف را با اختلال مواجه کرده و در مورد حامل انرژی برق نیز به ناترازی اقتصادی صنعت برق دامن می زند. کارشناسان می گویند اگر می خواهیم ناترازی در بخش انرژی کاهش یابد، تعیین تعرفه های برق در بخش های مختلف باید به گونه ای باشد که ضمن کمک به مدیریت مصرف، باعث فشار اقتصادی بر بخش های خاص از جمله خانوار نشود. گرچه داده های چهار سال اخیر در دسترس نیست، اما مقایسه داده های سال های ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۸ نشان می دهد تعرفه بخش تجاری در حالی در سال ۱۳۹۸، ۲۶۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت بوده که این مقدار در بخش صنعتی ۸۲ تومان، بخش عمومی ۸۸ تومان، خانگی ۶۷ تومان و کشاورزی ۲۶ تومان بوده است. به نظر می رسد این نوع تعرفه گذاری می تواند انگیزه صرفه جویی را در بخش خانگی و به طور ویژه در بخش عمومی به شکل قابل توجهی کاهش دهد و همچنین موارد مصرف غیرعمومی را نیز در این بخش افزایش دهد.

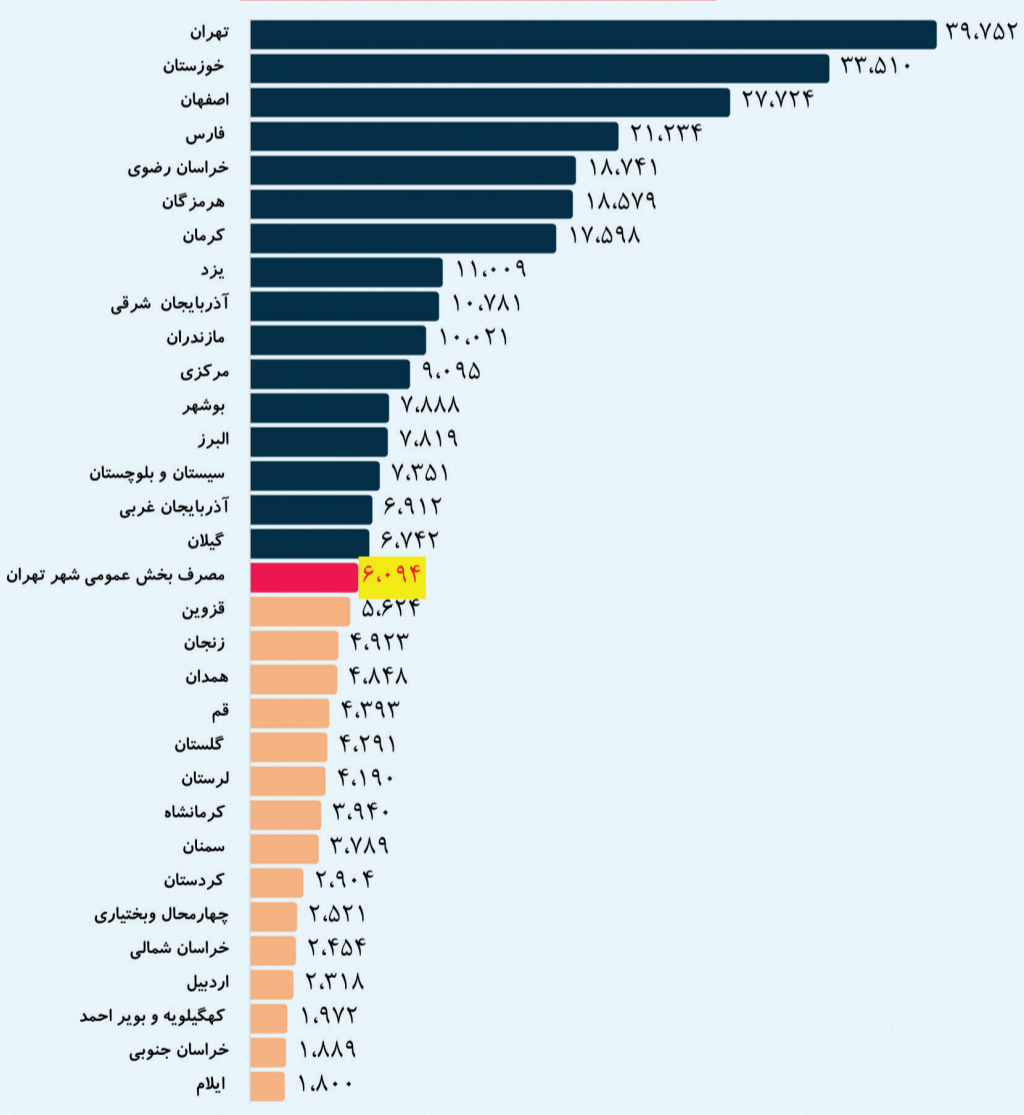
سهم بخش های مختلف از کل مصرف برق کشور طی سال های ۱۳۷۳ تا ۱۴۰۲ (درصد)

سهم بخش های مختلف از کل مصرف برق پایتخت طی سال های ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۲ (درصد)

مقایسه مصرف سالانه بخش عمومی شهر تهران با کل مصارف استان های کشور (هزار مگاوات)

سامانه هوشمند معاملات طلا و فلزات گران بها رونمایی شد

به آن نیاز داریم، توسعه این سامانه ها هستند و دولت بدون کمک سکوها نمی تواند شفافیت ایجاد کند. حل مشکل نگه داری طلا و عدم فروش عیارهای تقلبی از جمله مهم ترین ویژگی های انبارهای هوشمند است. کلاه دوزان در رابطه با فرآیند معامله در بستر سندباکس اظهار داشت: «می بایست پلتفرم های عرضه طلا و فلزات گران بها در چهارچوب های مشخص فعالیت کنند که یکی از مهم ترین قسمت ها اثبات وجود موجودی طلایی که معامله می کند، است. اصطلاحاً باید طلا را در یک

سامانه هوشمند معاملات طلا و فلزات گران بها رونمایی شد

به گزارش «فرهیختگان»، روز دوشنبه ۸ مرداد ماه، نشست خبری به منظور «رونمایی از سامانه هوشمند معاملات و انبارداری فلزات گران بها» اولین شرکت پذیرش شده در سندباکس تخصصی تجارت الکترونیکی در وزارت صنعت، معدن و تجارت امین کلاهدوزان برگزار شد. امین کلاهدوزان، رئیس توسعه تجارت الکترونیکی در این نشست اظهار داشت: «وظیفه ذاتی وزارت صمت این است که در حوزه های مختلف تجاری مقررات گذاری کند و یکی از این حوزه های مهم تجارت آنلاین معاملات طلا و فلزات گران بها بوده است. مرکز توسعه تجارت الکترونیکی به عنوان مسئولیت ذاتی در حوزه مقررات زبانی و پیشنهاد مقررات اقدام کرده است. کلاهدوزان در ادامه با اشاره بر غیرقانونی بودن معاملات آنلاین طلا و فلزات گران بها در بستر فضای مجازی در گذشته تصریح کرد: «برخی از این معاملات آنلاین فلزات گران بها در گذشته در کانال های تلگرام انجام می شد و منجر به مالباخته شدن مردم می شد.» کلاهدوزان در ادامه سند باکس را رابطی بین بخش خصوصی و دولتی ذکر و تصریح کرد: «درواقع سند باکس محیط موقتی آزمون، همکاری بین بخش خصوصی و دولتی است که اجازه می دهد شرکت بخش خصوصی نوآوری خودش را در سند باکس در ذیل نظارت دولت تست کند.»

سندباکس؛ یک تیرو دونشان

معاون وزیر صمت خاطرنشان کرد: «سامانه ای که امروز افتتاح شد می تواند بستری فراهم کند تا افرادی که قصد خرید اعتباری طلا دارند، از طلایی که در انبار هوشمند دارند به عنوان وثیقه استفاده کنند و علاوه بر حفظ دارایی خود بتوانند خریدهای روزانه خود را انجام دهند.» وی با تأکید بر تحقق شفافیت به واسطه این سامانه ادامه داد: «این مدل می تواند برای اقتصاد بسیار مفید باشد، زیرا همه مباحث پول شویی و شفافیت اطلاعات که

مدیرمسئول:

- محمد امین ایمانچانی
- قائم مقام مدیرمسئول:
- مسعود فروغی
- سرمدیز:
- محمد زعیق زاده
- تلفن و فکس:
- ۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵
- کدپستی:
- ۱۱۳۵۳۳۸۱۶
- چاپ:
- چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
- نشانی:
- خیابان حافظ، پایین تر از جمهوری
- روبه روی ساختمان بورس
- ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم